

Analiza prosječne bruto i neto plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj

---

Šafran, Mihaela

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:211:599539>

Rights / Prava: [Attribution 3.0 Unported/Imenovanje 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-03**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
VARAŽDIN**

Mihaela Šafran

**ANALIZA PROSJEČNE BRUTO I NETO
PLAĆE ZAPOSLENIH U REPUBLICI
HRVATSKOJ**

ZAVRŠNI RAD

Varaždin, 2023.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Mihaela Šafran

Matični broj: 0016142331

Studij: Ekonomika poduzetništva

ANALIZA BRUTO I NETO PLAĆA ZAPOSLENIH U REPUBLICI
HRVATSKOJ

ZAVRŠNI RAD

Mentorica:

Jelena Gusić Mundar, mag. math.

Varaždin, rujan 2023.

Mihaela Šafran

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada.

Autorica potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

Ovaj rad bavi se analiziranjem bruto i neto plaća zaposlenih u Republici Hrvatskoj. Time se obrađuju podaci preuzeti sa službene stranice Državnog zavoda za statistiku kako bi se od tih podataka formirao vremenski niz, odnosno nekoliko različito kategoriziranih vremenskih nizova s ciljem usporedbe visine iznosa plaća kroz godine i usporedbe prema kriterijima kao što su spol, stupanj obrazovanja, djelatnost ili geografsko područje Republike Hrvatske.

Analiza plaća započinje analizom medijalnih i prosječnih bruto i neto plaća zaposlenih u Republici Hrvatskoj. Provedena analiza bruto i neto plaća ukazala je na različite stope rasta kroz godine. Analizirale su se prosječne bruto plaće prema spolu, prema čemu je potvrđena pretpostavka da su plaće muškaraca više od plaća žena. Usporedbom prosječne bruto plaće prema djelatnostima, pokazalo se da su plaće najviše u Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja, dok su najniže u Administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima. Prema županijama, prosječne bruto plaće su u Gradu Zagrebu najviše, dok su prema stupnju stručne spreme, očekivano, najviše plaće onih zaposlenika s visokim stupnjem stručne spreme.

Ključne riječi: bruto plaća; vremenski niz; indeksi; analiza podataka

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Metode i tehnike rada.....	2
2.1. Analiza vremenskih nizova	3
3. Teorijska obrada teme	4
3.1. Osnovna plaća	4
3.1.1. Bruto plaća	5
3.1.2. Određivanje bruto plaće	5
3.1.3. Neto plaća.....	6
3.2. Dodaci na plaću	7
3.3. Doprinosi	7
3.4. Porez i prirez.....	8
3.4.1. Porez na dohodak	8
3.4.2. Prirez porezu na dohodak	9
4. Analiza plaće u Republici Hrvatskoj	10
4.1. Minimalna plaća	10
4.2. Državni zavod za statistiku.....	11
4.3. Kretanje bruto plaće u razdoblju od 2016. do 2021. godine	12
4.4. Kretanje neto plaće u razdoblju od 2016. do 2021. godine	15
4.5. Bruto plaća prema spolu	18
4.6. Bruto plaća prema djelatnosti	21
4.7. Bruto plaća prema županiji.....	29
4.8. Bruto plaća prema stupnju stručne spreme.....	31
5. Zaključak	33
Popis literature	34
Popis tablica	35

1. Uvod

U proteklih nekoliko godina, Republika Hrvatska prošla je kroz značajne promjene u kontekstu plaća zaposlenika. Nakon svjetske krize 2008. godine, globalno gospodarstvo je započelo svoj rast, dok je Hrvatskoj trebalo nešto više vremena da se oporavi i pokrene svoj rast. Međutim, kad se hrvatsko gospodarstvo počelo oporavljati, izbila je COVID-19 kriza koja je snažno utjecala na cjelokupno gospodarstvo zemlje, uključujući visinu plaća hrvatskih zaposlenika.

Svrha ovog rada je prikazati evoluciju bruto i neto plaća zaposlenika u Republici Hrvatskoj tijekom proteklih 5 godina te analizirati njihove vrijednosti, usporediti povećanja prema različitim kategorijama i skupinama te objasniti razloge tih promjena. Za provođenje temeljite analize korišteni su različiti izvori podataka kao što su stručne knjige, priručnici, udžbenici, stručni članci i internetski izvori. Najznačajniji izvor podataka bila je službena stranica Državnog zavoda za statistiku.

2. Metode i tehnike rada

U ovom radu za analizu plaća zaposlenih u Republici Hrvatskoj korištena je statistička metoda analiza vremenskih nizova koja podrazumijeva razumijevanje pojma vremenskog niza i njegove analize, kao i pojma plaće i njihovih iznosa. Ti isti iznosi, odnosno podaci o plaćama preuzimaju se sa službene stranice Državnog zavoda za statistiku i uz pomoć alata Microsoft Excela, formiraju tablice i grafikoni za lakše razumijevanje, sortiranje i obradu te na kraju analizu podataka. Teorijski dio rada i objašnjenje pojmova odrađeno je prema literaturi navedenoj na kraju samog rada.

2.1. Analiza vremenskih nizova

Za razumijevanje metode analize vremenskih nizova potrebno je znati što predstavlja pojam niza, a zatim vremenskog niza.

Svaki je statistički niz nastao uređivanjem podataka koji se odnose na jednu statističku varijablu ili na više njih istodobno. Statistički nizovi mogu biti kvalitativni (ovise o jednoj kvalitativnoj varijabli), numerički (ovise o kvantitativnoj varijabli) i vremenski. U ovom slučaju koristit će se vremenski nizovi radi specifičnosti analize visina plaća. (Šošić, 2008., str. 63.)

„Vremenski niz je skup strogo uređenih vrijednosti varijable koja predočuje određenu pojavu ili neki statistički proces u vremenu.“ (Kero, Dobša i Bojanić-Glavica, 2008, str.173.) Ukratko, vremenski niz predstavlja niz podataka koji se skupljaju u nekom vremenskom periodu, uz uvjet da su ti podaci iste vrste. „Vremenski niz čine kronološki sređene vrijednosti pojave $y_1, y_2, \dots, y_n$. Niz je intervalni ako se vrijednosti odnose na vremenski interval. Niz je trenutačni kada članovi niza prikazuju stanje pojave (saldo) u vremenskim točkama.“ (Šošić, 2008., str 237.) Budući da, prema Šošiću, intervalni niz ima svojstvo kumulativnosti, a trenutačni nema, tj. iznosi u pojedinim vremenskim intervalima ne mogu se zbrajati. U ovom radu će se promatrati niz prosječnih bruto plaća koji predstavlja intervalni niz. Koristit će se svojstvo kumulativnosti jer će se analizirati mjesečni, kvartalni te godišnji podaci, a iz toga slijedi da će vremenski intervali biti konstantni. Prosječna bruto plaća je kontinuirana varijabla pa je s obzirom na vrijednost varijable ovaj niz kontinuiran.

3. Teorijska obrada teme

U ovom poglavlju objasnit će se svi pojmovi koji su važni za analizu plaća u proteklih sedam godina.

3.1. Osnovna plaća

„Plaća se odnosi na sve oblike financijskog prihoda i opipljivih usluga i pogodnosti koje zaposlenici dobivaju kao dio zaposleničkog odnosa“ (Milkovich i Newman, 2006., str. 31.) Milkovich i Newman, osim navedene općenite definicije plaće, podijelili su definiciju prema različitim stajalištima koje čine društvo, dioničari, menadžeri i zaposlenici. Za društvo je plaća „mjera pravednosti,“ što se može zaključiti iz činjenica poput one da žene i muškarci nemaju plaće istih visina ili da iznos plaće ovisi o povećanju cijena. Za dioničare, plaća koja dobiva najviše pažnje je menadžerska plaća zato što oni smatraju da je menadžerska plaća uvjetovana financijskim poslovanjem tvrtke. Za menadžere, plaće izravno utječu na uspjeh iz dva razloga: polovica troškova tvrtke je upravo trošak plaće, a isto tako je iznos plaće ono što utječe na kvalitetu rada zaposlenika. Zaposlenicima je plaća glavni izvor materijalne stabilnosti i zaštićenosti. Zaposlenici smatraju plaću „uzvratnim prihodom u razmjeni“ između zaposlenika i poslodavca ili nagradom za dobro obavljen posao, što je loše jer zaposlenik ulaže vrijeme i novac u obrazovanje i usavršavanje za posao koji radi, pa se to ne bi trebalo nazvati nagradom, već prihodom za uloženi rad. (Milkovich i Newman, 2006., str. 26.-30.)

Plaća ili dohodak je iznos koji je poslodavac dužan isplatiti radniku za obavljen rad u određenom vremenskom periodu. U Republici Hrvatskoj ona se najčešće isplaćuje jednom mjesečno, ali to ovisi o sklopljenom ugovoru o radu. Prema Zakonu o radu, plaća se određuje u njezinom bruto iznosu te se mora utvrditi ugovorom o radu koji je sklopljen s radnikom. Ako poslodavac zapošljava najmanje 20 radnika, obvezan je utvrditi vlastiti pravilnik o radu na temelju kojeg se sklapa ugovor o radu. Plaća se sastoji od neto plaće i osobnih odbitaka s kojima zajedno čini bruto plaću. (Zakon o radu NN 93/14 (NN 64/23), čl. 90b)

Osnovna plaća je, kao što navode Milkovich i Newman, iznos koji poslodavac isplaćuje zaposleniku za obavljeni rad. Osnovna plaća često prikazuje vrijednost posla ili vještina, a ne uzima u obzir različite karakteristike svakog radnika. Osnovna plaća može biti sklona promjenama radi promjena u troškovima života, promjena iznosa plaća zaposlenika konkurenata ili pak napretka u zaposlenikovom obrazovanju. (Milkovich i Newman, 2006., str. 31.)

3.1.1. Bruto plaća

Mlinarić i Obradović navode da se plaća odnosi na bruto iznos plaće, iako poslodavac zaposleniku ne isplaćuje bruto iznos na tekući račun samo za trošak životnih potreba i želja zato što je svaki zaposlenik u Republici Hrvatskoj obveznik plaćanja mirovinskog osiguranja, poreza na dohodak i prireza porezu na dohodak. Poslodavac je kao takav dužan za svakog zaposlenika obračunati navedene stavke prema bruto plaći i oduzeti taj iznos od iste, kako bi zaposlenik na tekući račun primio neto plaću. (Mlinarić i Obradović, 2005., str.14.)

Prema Zakonu o radu, svaki ugovor o radu mora sadržavati informacije o bruto plaći, koje uključuju bruto iznos ugovorene plaće, dodacima te ostalim primicima za obavljeni rad na koje radnik ima pravo. Bruto plaća je iznos koji zaposlenik prima prije svih odbitaka koji uključuju porez na dohodak, mirovinske doprinose i zdravstveno osiguranje, a mogu uključivati i ostale odbitke poput sindikalne članarine, što je ovisno o uvjetima zaposlenja vidljivim u sklopljenom ugovoru o radu. Nakon što se izvrše navedeni odbici, zaposlenik prima neto plaću na svoj račun. Minimalni mjesečni iznos plaće je određen prema Zakonu o minimalnoj plaći u njezinom bruto iznosu. (Zakon o radu NN 93/14 (NN 64/23), čl.15. točka 8.)

3.1.2. Određivanje bruto plaće

Plaća može biti određena Zakonom o radu, zakonom i drugim propisom, kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu, ugovorom o radu te sporazumom radničkog vijeća i poslodavca. (Mlinarić i Obradović, 2005. str 15.-21.)

Zakonom o radu definira se temeljni dio ugovora o radu, odnosno njegove potvrde. Sadržaj ugovora o radu mora obuhvatiti segmente kao što su temeljna plaća, dodaci na plaću te vremenski okviri za isplatu primanja na koje radnik ima pravo. Ovi aspekti mogu biti jasno definirani unutar samog ugovora ili potvrde, ili mogu biti upućeni na relevantne zakone, propise, kolektivne ugovore ili pravila koja preciziraju ova pitanja, ovisno o konkretnom slučaju. Obavezan dio je navođenje valute u kojoj se isplaćuje plaća u slučaju da radnik radi u inozemstvu. U slučaju da radnik ne primi ugovorenu plaću od strane poslodavca, plaću može odrediti i sud prema određenim uvjetima. (Mlinarić i Obradović, 2005. str 15., 16.)

Kada se radi o određivanju plaće posebnim zakonom, taj se slučaj rijetko događa te se većinom primjenjuje na plaćama državnih i javnih službenika, kao i državnih dužnosnika. Plaće državnih službenika određuju se prema pravilniku kojeg donosi čelnik središnjeg tijela državne uprave. (Mlinarić i Obradović, 2005. str 16.)

Kolektivnim ugovorom određuje se iznos plaće koji se isplaćuje radniku, pa taj iznos ne smije biti niži od ugovorenog. Stranke kolektivnog ugovora su jedan ili više poslodavaca te sindikati ili udruga sindikata. Kada se radi o određivanju prava zaposlenih na razini Republike

Hrvatske, županija i gradova, tada se kao stranka pojavljuje i Vlada Republike Hrvatske, kao i nadležna tijela jedinica lokalne i područne samouprave, koja ugovara prava zaposlenih u javnom i državnom sektoru. (Mlinarić i Obradović, 2005. str 17.-19.)

Pravilnikom o radu, prema Zakonu o radu, određuju se osnove za isplatu plaće radnika čije plaće nisu određene kolektivnim ugovorom, a zaposleni su u broju većem od 20. Pravilnikom o radu utvrđuje se ne samo osnove za utvrđivanje plaće, već i mjerila za pojedina radna mjesta. Dakle, visina plaće radnika ovisi o radnom mjestu za koje je sklopio ugovor o radu. Pravilnik o radu je jednostrani dokument jer ga sklapa poslodavac koji se mora savjetovati s radničkim vijećem ili sindikalnim povjerenikom prije donošenja samog pravilnika. Ako poslodavac to ne učini, pravilnik o radu može postati nevažećim. (Mlinarić i Obradović, 2005. str 20.)

Ugovorom o radu određuje se plaća koja nije određena kolektivnim ugovorom ni pravilnikom o radu, a najčešće se primjenjuje kod poslodavaca koji zapošljavaju 20 ili manje radnika. Ugovor o radu sadrži podatke o: osnovnoj plaći, dodacima na plaću i vremenskim razdobljima isplate primanja. Za njegovo je sklapanje potreban pristanak obje strane, to jest poslodavca i radnika. Drugim riječima, poslodavac ne može sam odrediti plaću radnika bez njegovog pristanka, to jest radnik smije odbiti odredbu ili izmjenu neke stavke ugovora, nakon čega slijedi primjena pravila o otkazu. Isto tako, radnik može poslodavcu predložiti izmjenu ugovora, odnosno iznos plaće određen ugovorom, što poslodavac može ili ne mora prihvatiti. (Mlinarić i Obradović, 2005., str. 21.)

Zakon o radu (kao što citiraju Mlinarić i Obradović) navodi da poslodavac ima obvezu isplatiti plaću koja je veća ili jednaka onoj koja je dogovorena u kolektivnom ugovoru. Drugim riječima, poslodavac ne smije radniku isplatiti plaću nižu od one koja je ugovorena. U ovom slučaju se konkretno govori o kolektivnom ugovoru, no to se pravilo odnosi i na poslodavce koji su plaće s radnicima ugovorili drugim vrstama ugovora iz opravdanih razloga. (Mlinarić i Obradović, 2005. str 42.)

3.1.3. Neto plaća

Neto plaća jest iznos novčane naknade koju zaposlenik prima na svoj bankovni račun nakon što su ispunjene sve obveze prema državi i ostalim subjektima. Drugim riječima, to je iznos plaće nakon odbitka svih poreza, doprinosa i ostalih odbitaka. Taj iznos zaposlenik koristi za svoje osobne troškove, štednju ili investiranje, odnosno za podmirenje svakodnevnih životnih potreba. Iznos neto plaće ovisi prvenstveno o iznosu bruto plaće, ali i o iznosu stope poreza na dohodak, različitim stopama prireza u različitim jedinicama lokalnih samouprava te isto tako o poreznim olakšicama pojedinca. (Mlinarić i Obradović, 2005. str 14.)

Mlinarić i Obradović definiraju neto plaću kao iznos novca koji poslodavac radniku isplaćuje minimalno jednom mjesečno kao naknadu za obavljeni rad, nakon što se oduzmu doprinosi, porezi i prirezi. (Mlinarić i Obradović, 2005., str. 14.)

3.2. Dodaci na plaću

Kao što navodi Zakon o radu, dodaci na plaću su novčani primici koje radnik ostvaruje na temelju posebnih propisa, sporazuma kolektivnih ugovora, radnih pravilnika ili ugovora o radu, u skladu s odrađenim radnim satima pod određenim uvjetima (otežani radni uvjeti, rad izvan redovnog radnog vremena, noćni rad, rad nedjeljom, rad na praznik i slično) i koji se isplaćuju bez obzira na stvarni radni učinak (naknada za radni staž i sl.), ili koji se, u skladu s propisanim, utvrđenim ili dogovorenim kriterijima i iznosima, isplaćuju temeljem postignutih poslovnih rezultata i uspješnosti u radu (stimulacije i sl.). Poslodavac je dodatke dužan pravilno izračunati prema određenom propisu, kolektivnom ugovoru, radnom pravilniku ili ugovoru o radu. (Zakon o radu NN 93/14 (NN 64/23) čl. 90., točka 4.)

3.3. Doprinosi

Kada je riječ o doprinosima, govori se o obveznim osiguranjima koje su obvezni plaćati svi obvezni osiguranici, to jest fizičke osobe koje se smatraju obveznim osiguranicima prema propisima o obveznim osiguranjima ili posebnim propisima koji su određeni Zakonom o doprinosima za obvezna osiguranja i istoimenim Pravilnikom, kako navodi Zakon o doprinosima. (Zakon o doprinosima, NN 84/08 (NN 33/23) članak 3.)

Prema istom Zakonu, obvezna osiguranja uključuju mirovinsko i zdravstveno osiguranje. Pod mirovinsko se osiguranje podrazumijevaju mirovinsko osiguranje na temelju međugeneracijske solidarnosti i mirovinsko osiguranje za starost na temelju individualne kapitalizirane štednje, dok je zdravstveno osiguranje obavezno i u slučaju ozlijede na radu. Doprinos je teret kojeg plaća osiguranik u svoju korist ili ga plaća obveznik doprinosa u osiguranikovu korist. Doprinos isplaćuje poslodavac za svakog od svojih djelatnika, pa se u tom kontekstu koristi pojam doprinosa na plaću. Ako se gleda iz perspektive djelatnika, on iz svoje bruto plaće isplaćuje određeni iznos za navedene doprinose, koji se u ovom slučaju nazivaju doprinosi iz plaće. . (Zakon o doprinosima, NN 84/08 (NN 33/23) članak 2.)

Kako navode Mlinarić i Obradović, doprinosi za obvezna osiguranja radnika imaju određene osnovice i stope koje se primjenjuju na njih. Doprinosi se obračunavaju iz i na bruto

plaću radnika, ovisno o perspektivama navedenim u prethodnom odlomku. (Mlinarić i Obradović, 2005., str. 36.-38.)

Osnovica za obračun doprinosa je bruto plaća ili druge isplate radniku koje imaju karakter bruto plaće. Zakonom o doprinosima za obvezna osiguranja određena je i najniža osnovica za koju su poslodavci obvezni uplaćivati doprinose za obvezna osiguranja, a to se obračunava svake kalendarske godine uz pomoć iznosa prosječne plaće i koeficijenta određenog Zakonom o doprinosima za obvezna osiguranja. Kao što postoji najniža, isto tako se obračunava i najviša osnovica za obračun doprinosa istim principom koristeći, naravno, viši koeficijent određen Zakonom. Iznos stope koja se koristi za obračun obveznog zdravstvenog osiguranja jest 16,5% (Zakon o doprinosima NN 84/08 (NN 33/23), čl.14., točka 1.).

Što se tiče mirovinskog osiguranja, na plaću osiguranika koji je obveznik samo mirovinskog osiguranja na temelju međugeneracijske solidarnosti obračunava se stopa u iznosu od 20% za istu vrstu mirovinskog osiguranja, a ako je taj obveznik u isto vrijeme osiguranik mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje, ta stopa iznosi 15%, uz postojeće iznimke. Visina stope za osiguranike mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje iznosi 5%, uz mogućnost njezinog povećanja temeljem povećanja staža osiguranja. (Zakon o doprinosima NN 84/08 (NN 33/23), čl.17., točka 1.)

Mlinarić i Obradović navode kako je obračun doprinosa obveza poslodavca i prihod fondova za mirovinsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i za zapošljavanje, što čini prihod države. Kada se radi o doprinosima drugog stupa, tada se ne radi o državnim prihodima. (Mlinarić i Obradović, 2005., str.39.)

3.4. Porez i prirez

3.4.1. Porez na dohodak

„Porezni obveznik je fizička osoba koja ostvaruje dohodak. Ako više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak, porezni obveznik je svaka fizička osoba zasebno i to za svoj udio u zajednički ostvarenom dohotku.“ (Zakon o porezu na dohodak NN 115/16 (NN 151/22), čl. 2., točka 3.).

Porez na dohodak utvrđuje se prema Zakonu o porezu na dohodak, a on predstavlja oblik poreza kojeg pojedinac plaća na svoj dohodak tijekom nekog poreznog razdoblja, najčešće kalendarske godine. Može se primjenjivati na različite izvore prihoda kao što su dohodak od nesamostalnog rada, dohodak od samostalne djelatnosti, dohodak od imovine i

imovinskih prava, dohodak od kapitala i drugi dohodak. (Zakon o porezu na dohodak NN 115/16 (NN 151/22), čl. 5 i 7.)

Predmet oporezivanja može biti rezident, koji u Republici Hrvatskoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište ili je zaposlen u državnoj službi Republike Hrvatske, i nerezident koji u Republici Hrvatskoj nema prebivalište ni uobičajeno boravište, ali u njoj ostvaruje dohodak. Rezidenti plaćaju porez na ukupan iznos dohotka koji ostvaruju u tuzemstvu i inozemstvu primjenom načela svjetskog dohotka, a nerezidenti plaćaju porez na ukupan prihod koji ostvaruju u tuzemstvu primjenom načela tuzemnog dohotka. (Porezna uprava Ministarstva financija, bez dat.)

Porez na dohodak obračunava se na temelju stope poreza na dohodak. Ona u Republici Hrvatskoj u 2023. iznosi 20% za obračunavanje poreza na dohodak u iznosu do 47.780,28 eura godišnje (3.981,69 eura mjesečno), a na iznos iznad 47.780,28 eura godišnje (3.981,69 eura mjesečno) porezna stopa koja se koristi iznosi 30%. (Zakon o porezu na dohodak NN 115/16 (NN 151/22), čl. 19.)

Osnovica za obračun poreza na dohodak je porezna osnovica koja se računa na sljedeći način: Od bruto plaće oduzimaju se doprinosi za mirovinsko osiguranje da bi se dobio dohodak. Da bi se dobila porezna osnovica, na temelju dohotka se izračunavaju olakšice; svaki zaposlenik ima osnovni osobni odbitak, a ostale olakšice ovise o broju djece zaposlenika, ima li uzdržavanih članova obitelji te ostalim posebnim oslobođenjima i poticajima. Svaka od tih vrsta olakšica ima propisani koeficijent po kojem se računa, a nakon što se olakšice oduzmu od dohotka, rezultat je porezna osnovica na koju se primjenjuje porezna stopa i propisana stopa prireza na porez.

3.4.2. Prirez porezu na dohodak

Prirez porezu na dohodak plaćaju svi obveznici poreza na dohodak kojima tako nalaže predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, a osnovica je plaćeni porez na dohodak. Stopa prireza porezu na dohodak ovisi o tome radi li se o gradu ili općini te broju stanovnika grada. Stopa se u Hrvatskoj kreće od 0%, pa sve do 18%, koliko iznosi u gradu Zagrebu. (Zakon o porezu na dohodak NN 115/16 (NN 151/22), čl. 1.)

4. Analiza plaće u Republici Hrvatskoj

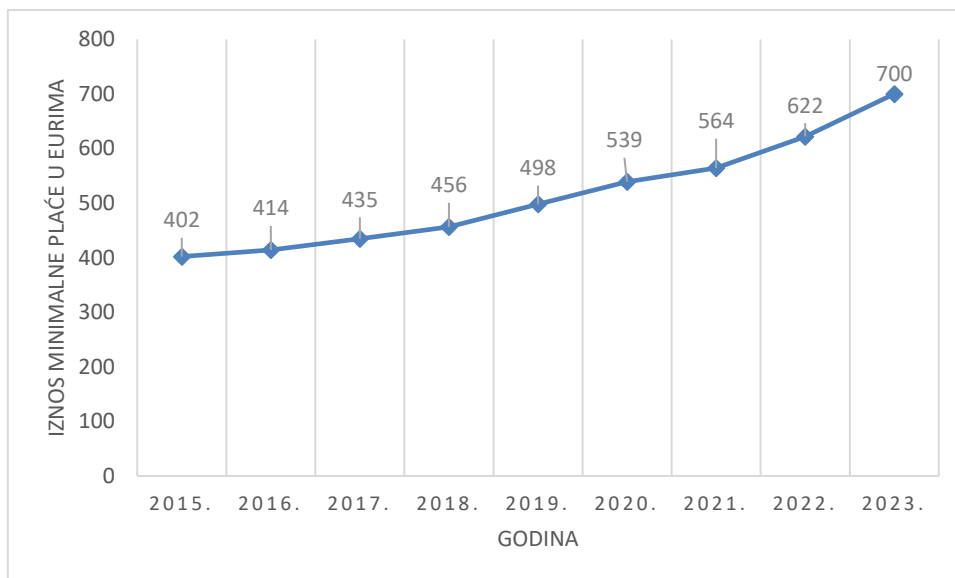
U ovom poglavlju analizirat će se kretanje plaće zaposlenih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2015. do 2021. godine uz pomoć podataka preuzetih sa službene stranice Državnog zavoda za statistiku. Da bi se kvalitetno usporedile plaće, potrebni su podaci o iznosima minimalne plaće za svaku od analiziranih godina, što je navedeno u sljedećem potpoglavlju. Također osim minimalne plaće promatrat će se kretanje prosječne bruto i neto plaće u navedenom periodu. Isto tako, da bi se dobio bolji uvid u stanje u Republici Hrvatskoj, prosječna plaća će biti analizirana prema četiri različite kategorije: spol, djelatnost, županija i stupanj stručne spreme.

4.1. Minimalna plaća

Minimalna plaća i način njenog utvrđivanja u Republici je Hrvatskoj uređena Zakonom o minimalnoj plaći. Zakon o minimalnoj plaći (čl 3. stavak 1.) navodi da je minimalna plaća „najniži mjesečni iznos brutoplaće koja se radniku isplaćuje za rad u punom radnom vremenu.“ Ona mora biti ugovorena i propisana u brutoiznosu te se u nju ne uključuju dodaci na plaću. Prema Zakonu o minimalnoj plaći, njen iznos ne smije biti manji od iznosa propisanog prethodne godine, a uređuje ju Vlada Republike Hrvatske, odnosno ministar nadležan za rad. Minimalna plaća za 2023. godinu iznosi 700,00 eura bruto, odnosno 560,00 eura neto. (Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, 2022.)

Graf 1. prikazuje iznose minimalne plaće određene Udredbama o visini minimalne plaće. Iz grafa je vidljivo kako se minimalna bruto plaća povećavala svake godine u odnosu na prethodnu godinu. Najveći porast je vidljiv 2023. godine kada se minimalna plaća povećala za 12,54% u odnosu na 2022. godinu. Nakon toga, sljedeći najveći porast minimalne plaće bio je 2022. godine kada se povećala za 10,27% u odnosu na 2021. dok se 2021. godine povećala za svega 4,6% u odnosu na 2020. godinu. Ako promatramo cijeli period od 2015. do 2023. godine, vidimo da se minimalna plaća povećala za 74,12%.

Graf 1. Minimalne bruto plaće kroz godine

4.2. Državni zavod za statistiku

Državni zavod za statistiku predstavlja ključni entitet koji obnaša ulogu nositelja, distributera i koordinatora službenog statističkog sustava Republike Hrvatske, te istovremeno djeluje kao primarni predstavnik nacionalnog statističkog sustava pred europskim i međunarodnim tijelima odgovornim za statistiku. Kao entitet unutar državne upravne strukture, Državni zavod za statistiku samostalno obavlja svoje funkcije u skladu s propisima Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.). Periodična statistička istraživanja provodi temeljem plana statističkih aktivnosti Republike Hrvatske i godišnjih izvedbenih planova tih aktivnosti.

Poslove službene statistike Republike Hrvatske obavljaju Državni zavod za statistiku kao središnje tijelo te Hrvatska narodna banka. Zakonom o službenoj statistici i programom statističkih aktivnosti Republike Hrvatske ta su tijela ovlaštena za obavljanje poslova službene statistike.

4.3. Kretanje bruto plaće u razdoblju od 2016. do 2021. godine

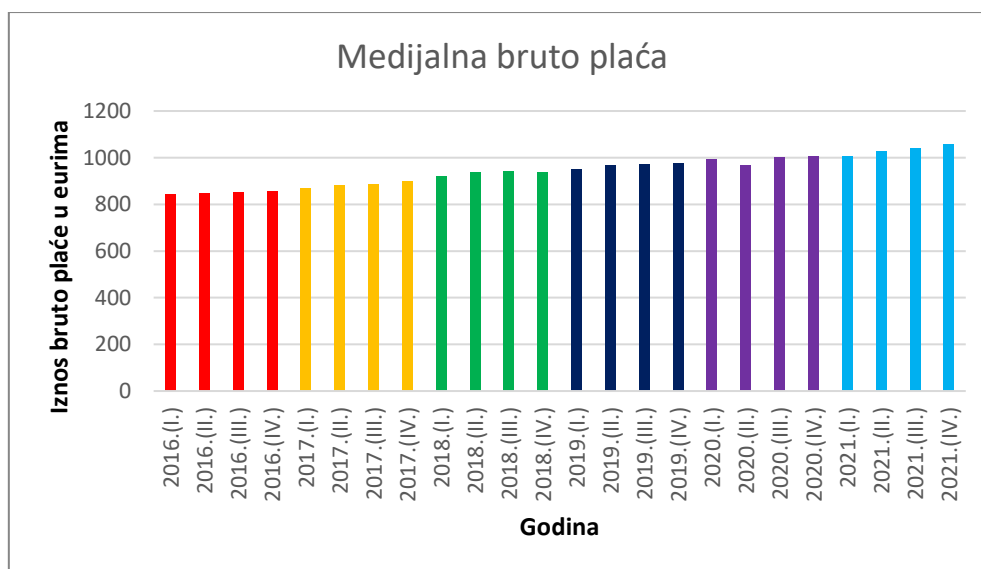
<i>Godina (tromjesečje)</i>	<i>Medijalna bruto plaća u eurima</i>	<i>Lančani indeksi</i>	<i>Prosječna bruto plaća u eurima</i>	<i>Lančani indeksi</i>
2016.(I.)	842		1029	
2016.(II.)	847		1028	
2016.(III.)	850		1020	
2016.(IV.)	854		1038	
2017.(I.)	867	102,9	1060	103,0
2017.(II.)	880	103,9	1068	103,9
2017.(III.)	887	104,4	1065	104,4
2017.(IV.)	897	105,1	1084	104,4
2018.(I.)	918	106,0	1111	104,8
2018.(II.)	938	106,6	1130	105,8
2018.(III.)	941	106,1	1119	105,1
2018.(IV.)	937	104,4	1125	103,8
2019.(I.)	951	103,6	1154	103,9
2019.(II.)	967	103,1	1165	103,1
2019.(III.)	972	103,4	1159	103,6
2019.(IV.)	977	104,3	1175	104,4
2020.(I.)	994	104,6	1226	106,2
2020.(II.)	968	100,1	1211	103,9
2020.(III.)	1001	102,9	1218	105,1
2020.(IV.)	1006	102,9	1238	105,4
2021.(I.)	1007	101,2	1258	102,6
2021.(II.)	1026	105,9	1272	105,0
2021.(III.)	1038	103,7	1267	104,0
2021.(IV.)	1058	105,2	1298	104,8

Tablica 1. Medijalna i prosječna bruto plaća po zaposlenome po tromjesečjima u periodu od 2016. do 2021. godine

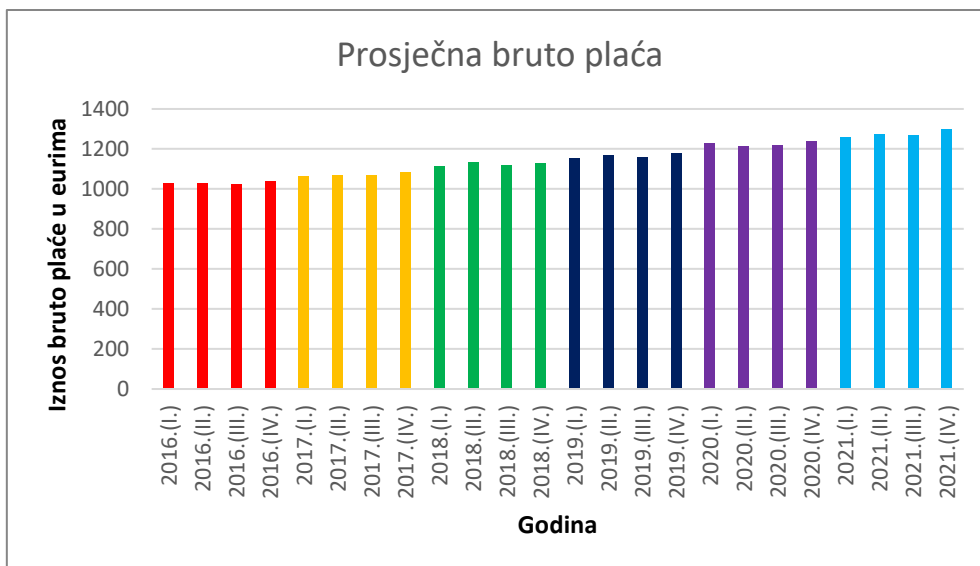
Podaci iz tablice 1. prikazuju iznose prosječne odnosno medijalne bruto plaće u eurima od 2016. godine do 2021. godine. Iznosi su podijeljeni na tromjesečja svake godine. Iz pripadnih grafova je vidljivo kako je plaća, ako se promatraju godišnje promjene, rasla dok je, ako promatramo tromjesečja, bilo i rasta i pada. Važno je napomenuti da, kada se uspoređuju

plaće prema godinama, plaće nisu ni u jednoj godini niže od plaća prethodnih godina. Razlog tome je, kao što navodi Zakon o minimalnoj plaći u članku 6. pod stavkom 2., „Minimalna plaća ne može se utvrditi u iznosu manjem od iznosa koji je bio utvrđen za prethodnu godinu,“ pa se prema tome plaće radnika u Hrvatskoj uglavnom povećavaju sukladno sa povećanjem minimalne plaće. Iznimka je drugo tromjesečje 2020. kada medijalna bruto plaća iznosi 968 eura, što je niže od obje prosječne plaće posljednja dva tromjesečja 2019. godine. Država se tada, kao i ostatak svijeta, upoznavala sa COVID-19 krizom i financijski privikavala na istu. Ako uspoređujemo tromjesečje jedne godine s pripadnim tromjesečjem prethodne godine, uočavamo da je najveće povećanje medijalne bruto plaće bilo u drugom tromjesečju 2018. godine kada se povećala za 6,6% u odnosu na drugo tromjesečje 2017. godine dok je najmanje povećanje medijalne bruto plaće bilo u drugom tromjesečju 2020. godine kada se plaća povećala za svega 0,1% u odnosu na drugo tromjesečje 2019. godine.

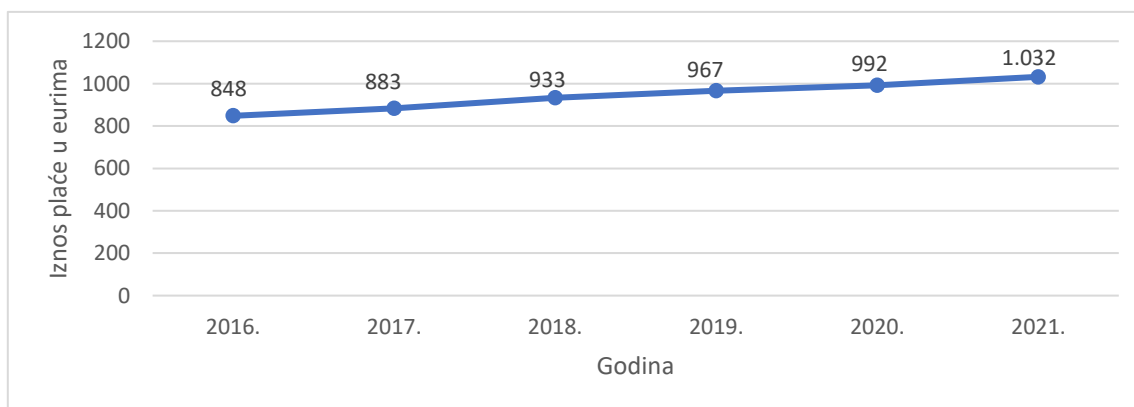
Što se tiče prosječne bruto plaće, ona je također svake godine rasla u usporedbi s prethodnim godinama. Prema lančanim indeksima koji su svakog tromjesečja veći od 100, može se zaključiti da je u svakom tromjesečju prosječna bruto plaća bila veća od prosječne bruto plaće istog promatranog tromjesečja prethodne godine. Uspoređujući prvo tromjesečje 2020. godine sa prvim tromjesečjem 2019. godine, uočljiv je rast prosječne bruto plaće za 6,2%, što je najveći rast kroz godine. Prosječna bruto plaća najmanje je narasla u prvom tromjesečju 2021. godine u odnosu na prvo tromjesečje 2020. godine.

Graf 2. Medijalna bruto plaća po tromjesečjima

Graf 3. Prosječna bruto plaća po tromjesečjima

Graf 4. Medijalna bruto plaća po godinama

4.4. Kretanje neto plaće u razdoblju od 2016. do 2021. godine

<i>Godina (tromjesečje)</i>	<i>Medijalna neto plaća u eurima</i>	<i>Lančani indeksi</i>	<i>Prosječna neto plaća u eurima</i>	<i>Lančani indeksi</i>
2016.(I.)	657		753	
2016.(II.)	660		753	
2016.(III.)	659		747	
2016.(IV.)	664		765	
2017.(I.)	675	102,8	788	104,6
2017.(II.)	682	103,3	794	105,4
2017.(III.)	684	103,8	791	105,9
2017.(IV.)	693	104,4	804	105,1
2018.(I.)	709	105,0	822	104,3
2018.(II.)	724	106,2	834	105,0
2018.(III.)	723	105,7	826	104,4
2018.(IV.)	724	104,5	832	103,5
2019.(I.)	732	103,2	851	103,5
2019.(II.)	741	102,3	857	102,8
2019.(III.)	741	102,5	853	103,3
2019.(IV.)	747	103,3	867	104,2
2020.(I.)	761	104,0	898	105,5
2020.(II.)	745	100,6	887	103,5
2020.(III.)	765	103,3	893	104,7
2020.(IV.)	773	103,4	912	105,2
2021.(I.)	781	102,6	936	104,2
2021.(II.)	794	106,5	945	106,5
2021.(III.)	798	104,2	941	105,4
2021.(IV.)	811	104,9	962	105,5

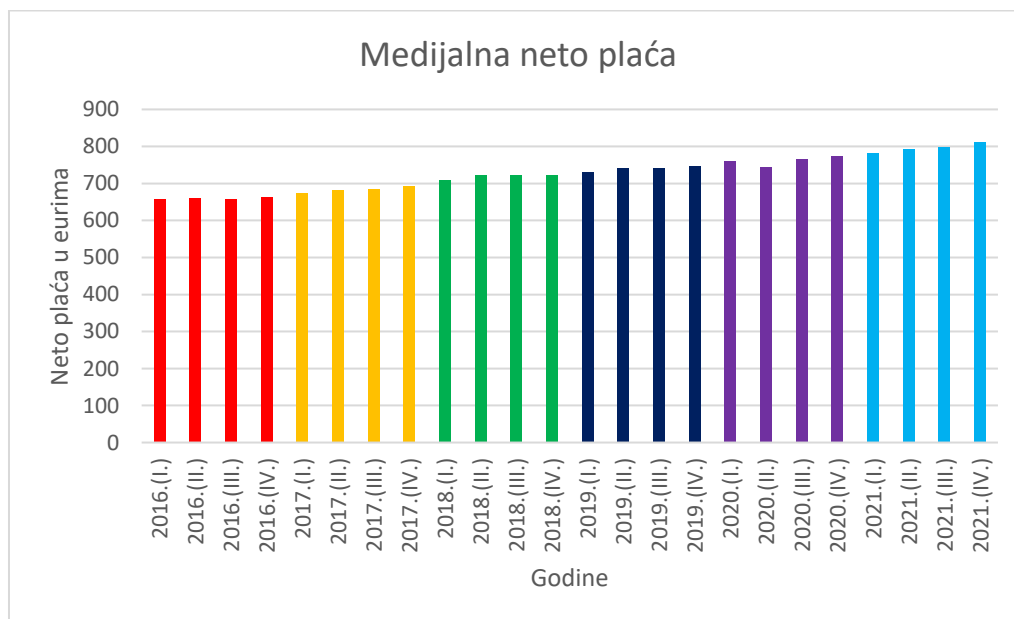
Tablica 2. Medijalna i prosječna neto plaća po zaposlenome po tromjesečjima u periodu od 2016. do 2021. godine

Tablica 2. prikazuje podatke o visinama neto plaća u Republici Hrvatskoj po tromjesečjima te su prema njoj izrađeni graf 5. i graf 6. Slično kao i kod bruto plaća, medijalne plaće uglavnom rastu iz tromjesečja u tromjesečje. Najveće razlike vide se u prelascima iz godine u godinu, te se također može primijetiti poveći pad u drugom tromjesečju 2020. kada

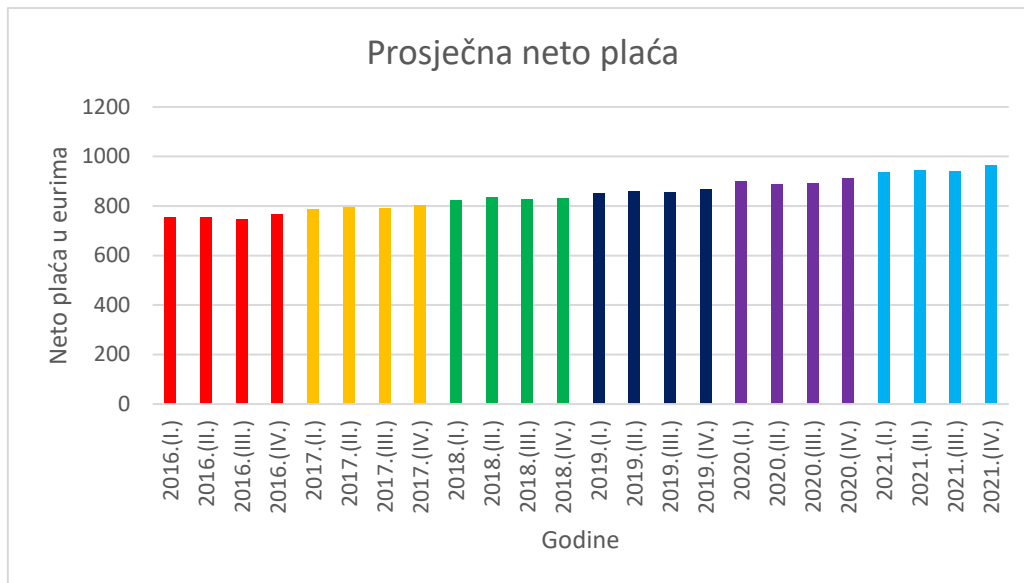
prosječna neto plaća pada za 16 € u usporedbi s prvim tromjesečjem, a isto tako i u usporedbi s posljednja dva tromjesečja 2019. kad su plaće veće nego 2020. (II.). Razlog tome je također financijska kriza koju je uzrokovao COVID-19. Ako uspoređujemo tromjesečje jedne godine s pripadnim tromjesečjem prethodne godine, rezultati su slični kao i kod medijalnih bruto plaća po zaposlenome. Najveće povećanje medijalne neto plaće bilo je ponovno u drugom tromjesečju 2018. godine, ali se sada povećala za 6,2% u odnosu na drugo tromjesečje 2017. godine dok je najmanje povećanje medijalne neto plaće bilo ponovno u drugom tromjesečju 2020. godine, a sada je to povećanje iznosilo 0,6% u odnosu na drugo tromjesečje 2019. godine.

Kao što prikazuje graf 7., medijalne neto plaće su iz godine u godinu rasle, a najveći rast je izmjeren 2018. kad je u usporedbi s prethodnom godinom plaća narasla za 5,06%, a najmanji 2019. i 2020. kad taj postotak rasta iznosi 2,75%.

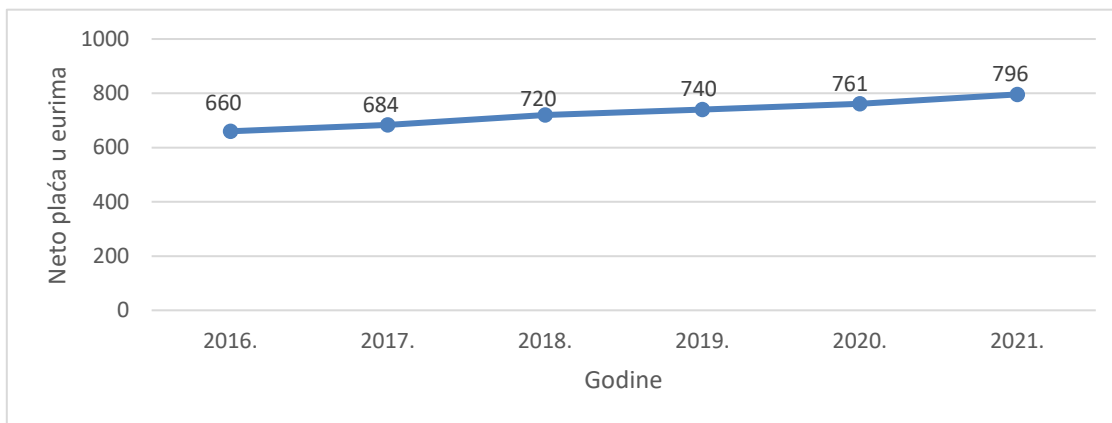
Kada se promatra prosječna neto plaća kroz tromjesečjima, prema izračunatim indeksima se zaključuje kako je ona kroz godine rasla jer su svi veći od 100. Prosječna neto plaća najviše je rasla za 6,5% drugom tromjesečju 2021. u odnosu na drugo tromjesečje 2020. godine. Suprotno tome, prosječna neto plaća je najmanje narasla za 2,8% u drugom tromjesečju 2019. u odnosu na drugo tromjesečje 2018. godine.

Graf 5. Medijalna neto plaća po tromjesečjima

Graf 6. Prosječna neto plaća po tromjesečjima

Graf 7. Medijalna neto plaća po godinama

4.5. Bruto plaća prema spolu

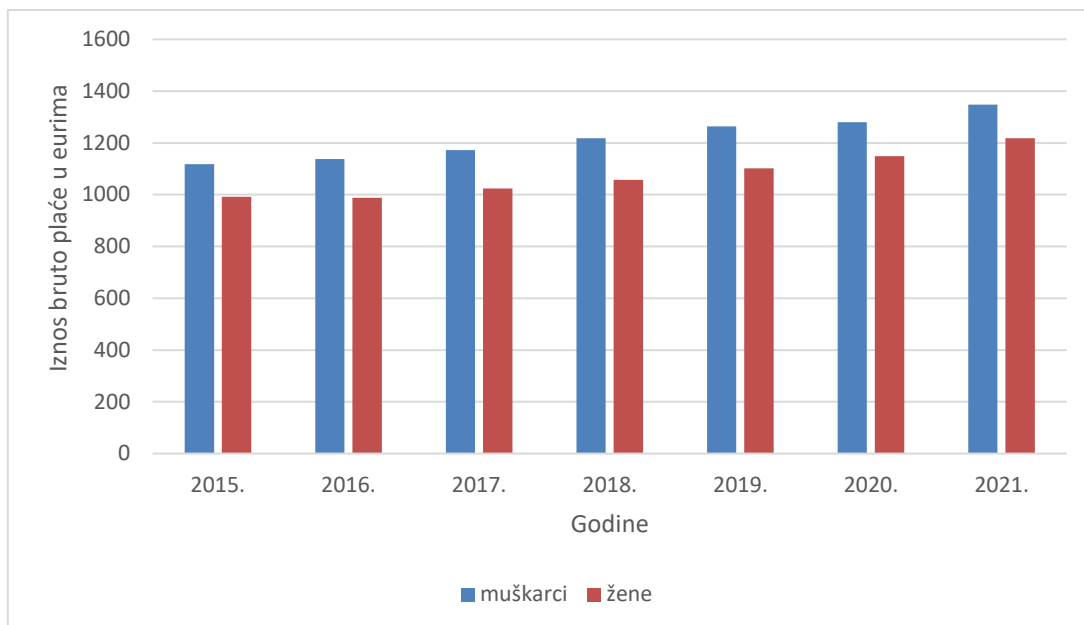
<i>Godina</i>	<i>Prosječna bruto plaća - muškarci</i>	<i>Prosječna bruto plaća - žene</i>
2015.	1118	992
2016.	1138	988
2017.	1173	1023
2018.	1218	1058
2019.	1264	1102
2020.	1280	1149
2021.	1348	1218

Tablica 3. Prosječna godišnja bruto plaća prema spolu

Tablica 3. prikazuje podatke o prosječnoj bruto plaći muškaraca i žena od 2015. do 2021. godine. Visine plaća, kada se uspoređuju s godinama, rastu i u jednom i u drugom slučaju, no ako se uspoređuju plaće muškaraca i plaće žena, uočljive su velike razlike koje prikazuje graf 8. Najveća je razlika bila 2019. godine kad je iznosila 162 eura, što znači da je visina prosječne plaće jedne žene jednaka 87% visine prosječne plaće jednog muškarca. Suprotno tome, najmanja razlika tokom promatranih godina iznosila je 126 eura 2015. godine, što znači da je tada plaća žene bila jednaka 89% plaće muškarca.

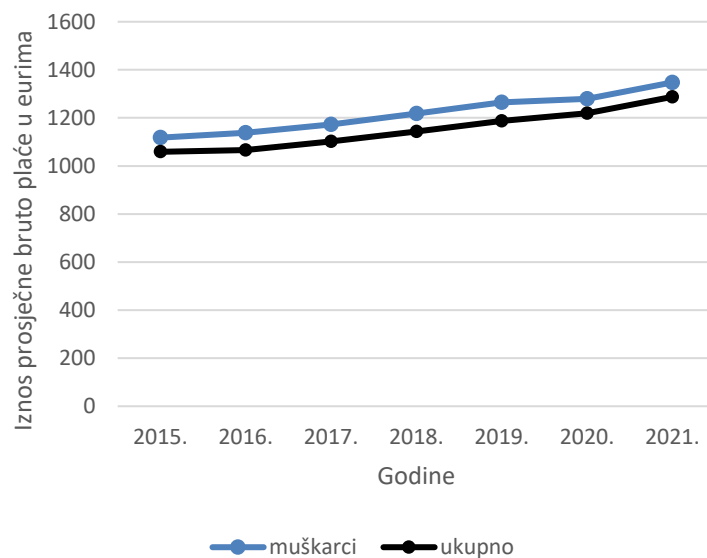
Kao što navode Mlinarić i Obradović, Zakonom o radu određena je isplata jednake plaće za žene i muškarce za obavljanje istog ili sličnog posla. Ponašanje suprotno tome značilo bi prisutnost diskriminacije na temelju spol, što je temeljem članka 2. stavka 2. Zakona o radu zabranjeno, osim u slučaju fleksibilnijeg odabira kandidata za rad zbog prirode posla. Također navode da su žene najviše zaposlene u prerađivačkoj industriji, trgovini i obrazovanju i da su zbog vrste poslova slabije plaćene od muškaraca. (Mlinarić i Obradović, 2006., str. 25.)

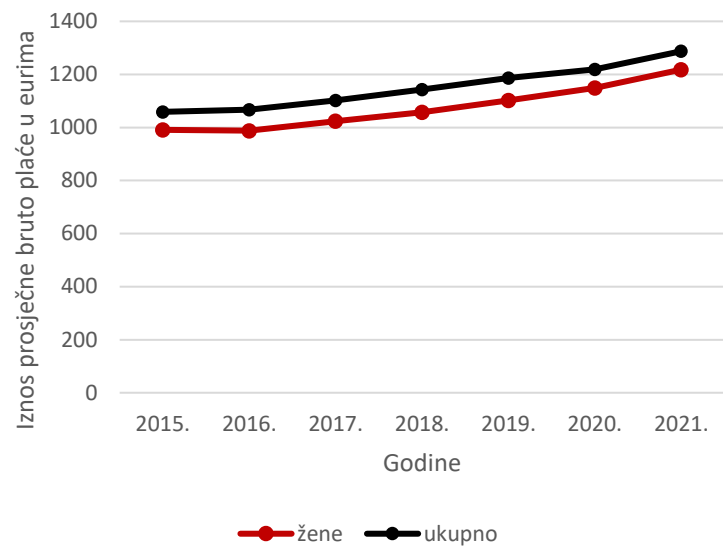

Graf 8. Prosječna godišnja bruto plaća prema spolu

Grafovi 9. i 10. prikazuju kretanje prosječne bruto plaće muškaraca i žena u usporedbi sa prosječnim bruto plaćama. Vidljivo je da su svake godine plaće muškaraca više, a plaće žena niže od ukupnih prosječnih bruto plaća. Razlike ukupnih prosječnih bruto plaća i plaća žena su više nego razlike plaća muškaraca i prosječnih bruto plaća. Najveće su razlike 2018. i 2019., a najmanje 2020. i 2021.

Graf 9. Prosječna bruto plaća muškarca u usporedbi s ukupnom prosječnom bruto plaćom neovisno o spolu

Graf 10. Prosječna bruto plaća žena u usporedbi s ukupnom prosječnom bruto plaćom neovisno o spolu

4.6. Bruto plaća prema djelatnosti

A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
B	Rudarstvo i vađenje
C	Prerađivačka industrija
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša
F	Građevinarstvo
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla
H	Prijevoz i skladištenje
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane
J	Informacije i komunikacije
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
L	Poslovanje nekretninama
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
O	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje
P	Obrazovanje
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
R	Umjetnost, zabava i rekreacija
S	Ostale uslužne djelatnosti

Tablica 4. Vrste djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007.

GODINA / DJELATNOST	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
	<i>Bruto plaća u eurima</i>						
A	913	932	894	948	971	1005	989
B	1320	1301	1365	1449	1640	1360	1408
C	949	974	996	1030	1074	1081	1150
D	1343	1395	1425	1449	1499	1563	1608
E	971	990	1005	1026	1049	1068	1105
F	848	882	914	970	989	1006	1036
G	952	935	1008	1058	1096	1096	1160
H	1133	1090	1138	1168	1197	1188	1237
I	913	939	954	995	1014	923	985
J	1537	1539	1573	1625	1672	1728	1835
K	1601	1637	1638	1657	1720	1743	1840
L	1046	1075	1095	1137	1145	1208	1242
M	1296	1336	1350	1406	1478	1472	1544
N	716	702	774	827	874	860	901
O	1161	1169	1208	1261	1321	1423	1488
P	1038	1032	1064	1099	1134	1238	1316
Q	1159	1176	1208	1247	1328	1496	1616
R	1015	1024	1058	1105	1144	1131	1190
S	986	1007	1021	1048	1031	1055	1108

Tablica 5. Prosječna godišnja bruto plaća po djelatnosti

Tablica 4. prikazuje popis djelatnosti u Republici Hrvatskoj prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. donesenoj za statističke i analitičke potrebe službene statistike Republike Hrvatske. U sljedećoj tablici 5. vidljive su prosječne bruto plaće po zaposleniku u svakoj od navedenih djelatnosti.

Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo uključuje iskorištavanje biljnih i životinjskih prirodnih resursa, djeluje na području uzgoja usjeva, uzgoja i razmnožavanja životinja te uzgoja i sječe drveća. (Narodne novine, 2007.) Prema tablici 6. i grafikonu 11. vidljivo je kako je najviša prosječna bruto plaća u toj djelatnosti iznosila 1005 eura u 2020. godini, kada je narasla za 3,51% usporedno s prethodnom godinom. Najniža plaća iznosila je 894 eura 2017. godine kada se snizila za 4,06% u odnosu na 2016. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
PROSJEČNA BRUTO PLAĆA	913	932	894	948	971	1005	989
%Δ		2,08%	-4,06%	6,01%	2,41%	3,51%	-1,64%

Tablica 6. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo

Rudarstvo i vađenje uključuje vađenje minerala poput ugljena, ruda, nafte i plinovitog plina te dodatne djelatnosti potrebne za transport i tržište mineralnih proizvoda. (Narodne novine, 2007.) Prema tablici 7. i grafikonu 11. vidljivo je da je prosječna bruto plaća u toj djelatnosti najviša 2019. kada je iznosila 1.640 eura, odnosno povećala se za čak 13,20% u odnosu na 2018. godinu i tada je naftna industrija doživjela rast prihoda, što također predstavlja najveći rast plaća od svih promatranih djelatnosti tijekom svih 7 godina. Nedugo zatim, 2018. godine, zabilježen je još veći pad prosječne plaće od 17,11% u odnosu na 2019. godinu te prosječna plaća u toj djelatnosti tada iznosi 1.360 eura, što je, proporcionalno naglom rastu prethodne godine, najveći zabilježen pad od svih djelatnosti te je vrijednost prosječne bruto plaće manja od vrijednosti iz 2017. godine.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1320	1301	1365	1449	1640	1360	1408
%Δ		-1,47%	4,95%	6,15%	13,20%	-17,11%	3,54%

Tablica 7. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Rudarstvo i vađenje

Prerađivačka industrija uključuje fizičke ili kemijske transformacije materijala, tvari ili sastojaka u novi proizvod koji tada postaje spreman za upotrebu ili novi input za neki drugi proizvod. Također uključuje sastavljanje dijelova prerađenih proizvoda te reciklažu otpada. (Narodne novine, 2007.) Prema tablici 8. i grafu 11. vidljivo je kako je najviša prosječna bruto plaća iznosila 1.150 eura 2021. godine kada je zabilježila najveći rast od 6,36% u odnosu na

prethodnu godinu. U prerađivačkoj industriji plaće su postepeno rasle s godinama; 2015. je ta plaća bila najniža te je tada iznosila 949 eura.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	949	974	996	1030	1074	1081	1150
%Δ		2,69%	2,25%	3,34%	4,36%	0,63%	6,36%

Tablica 8. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Prerađivačke industrije

Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija uključuje djelatnosti osiguravanja električne energije, prirodnog plina, opskrbe pare i tople vode, kao i rad električnih i plinskih sredstava. Prema tablici 9. i grafu 11. vidljivo je kako je prosječna bruto plaća u toj djelatnosti postepeno rasla s godinama, pa prema tome je ona najniža 2015. kad je iznosila 1.343 eura, te najviša 2021. kad je iznosila 1.608 eura. Najviše se povećala 2020. godine za 4,31% u odnosu na 2019. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1343	1395	1425	1449	1499	1563	1608
%Δ		3,87%	2,20%	1,69%	3,41%	4,31%	2,87%

Tablica 9. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija

Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša uključuje djelatnosti koje se bave upravljanjem otpada, čime se dobiva sirovina za daljnji proces proizvodnje ili prerađeni otpad. U tu djelatnost također spadaju djelatnosti opskrbe vodom. (Narodne novine, 2007.) Prosječna bruto plaća u toj djelatnosti, kao što je vidljivo u tablici 10. i grafu 11., postepeno raste s godinama, što znači da je najniža bila 2015. i iznosila 971 euro, dok je najviša iznosila 1.105 eura 2021. godine. Najviše je rasla 2019. godine i vidljivo je povećanje za 2,28% u odnosu na 2018. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	971	990	1005	1026	1049	1068	1105
%Δ		1,98%	1,47%	2,10%	2,28%	1,75%	3,51%

Tablica 10. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Opskrbe vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša

Građevinarstvo je djelatnost koja uključuje građevinske djelatnosti izgradnje zgrada i građevina niskogradnje, te radove na novim građevinama, popravke i podizanje montažnih građevina, a isto tako organizaciju izvedbe građevinskih projekata. (Narodne novine, 2007.) Iz

tablice 11. i grafikona 11. vidljivo je kako su prosječne bruto plaće u toj djelatnosti rasle s godinama, što znači da je najniža plaća iznosila 848 eura 2015., a najviša 1.036 eura 2021. godine. Najveći rast plaća zabilježen je 2018. kada je ona narasla za 6,05% u odnosu na 2017. godinu, što je visok postotak u usporedbi s 2020. kad je zabilježen najniži postotak rasta u iznosu od 1,68% u odnosu na 2019. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	848	882	914	970	989	1006	1036
%Δ		3,99%	3,69%	6,05%	2,00%	1,68%	3,02%

Tablica 11. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Građevinarstva

Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla uključuje djelatnosti prodaje robe na veliko i malo te pružanje usluga u vezi s prodajom iste, kao i popravak motornih vozila i motocikala. (Narodne novine, 2007.) Najviša prosječna bruto plaća u toj djelatnosti zabilježena je 2021. kad je ona iznosila 1.160 eura, dok je najniža bila 935 eura 2016. godine kad je pala za 1,77% u odnosu na 2015. godinu. Najviše je narasla 2017. godine za 7,87% u odnosu na 2016. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	952	935	1008	1058	1096	1096	1160
%Δ		-1,77%	7,87%	4,90%	3,59%	0,02%	5,85%

Tablica 12. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla

Prijevoz i skladištenje je djelatnost koja uključuje obavljanje putničkog ili robnog prijevoza te djelatnosti na terminalima i parkiralištima, prekrcaj tereta, skladištenje itd., kao i iznajmljivanje prijevoznih sredstava i opreme te poštanske i kurirske djelatnosti. (Narodne novine, 2007.) Najviša prosječna bruto plaća u toj djelatnosti iznosila je 1.237 eura 2021. godine, dok je najniža iznosila 1.090 eura 2016. godine kad je pala za 3,81% u odnosu na 2015. godinu. Odmah sljedeće godine narasla je za 4,42% i vratila se na približno jednak iznos kao i u 2015. godini.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1133	1090	1138	1168	1197	1188	1237
%Δ		-3,81%	4,42%	2,59%	2,50%	-0,78%	4,15%

Tablica 13. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Prijevoz i skladištenje

Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane uključuje pružanje kratkotrajnog smještaja za posjetitelje te pružanje usluga pripreme obroka i pića koji se mogu odmah konzumirati. (Narodne novine, 2007.) i grafikona 11. Najviša je plaća u toj djelatnosti zabilježena 2019. kad je iznosila 1.014 eura, ali se godinu nakon smanjila za čak 9,02%, što je možda rezultat COVID-19 krize kad je u veljači zabilježen prvi slučaj koronavirusa, pa je Stožer civilne zaštite donio odluku zabrane ulaska u zemlju iz inozemstva te zatvaranje ugostiteljskih objekata, što je jako utjecalo na djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Spomenute 2020. godine plaće su u toj djelatnosti pale za 9,02% i iznosile 923 eura bruto, ali su se s godinama krenule povećavati proporcionalno s oporavkom te djelatnosti. Najniža je plaća zabilježena 2015. godine kad je iznosila 913 eura.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	913	939	954	995	1014	923	985
%Δ		2,92%	1,53%	4,34%	1,91%	-9,02%	6,80%

Tablica 14. Stope promjene prosječnih bruto plaća u Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Informacije i komunikacije djelatnost je koja uključuje proizvodnju i distribuciju informacija i kulturnih sadržaja, načine prijenosa i prijenos istih te ostale informacijske uslužne djelatnosti. (Narodne novine, 2007.) U djelatnosti Informacije i komunikacije plaće su s godinama rasle, što je vidljivo iz tablice 15. i grafikona 11. Najniža prosječna bruto plaća u toj djelatnosti zabilježena je 2015. godine u iznosu od 1.837 eura, dok je najviša iznosila 1.840 eura 2021., kad je najviše i narasla, za 6,22%.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1537	1539	1573	1625	1672	1728	1835
%Δ		0,14%	2,19%	3,30%	2,90%	3,33%	6,22%

Tablica 15. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Informacije i komunikacije

Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja uključuje djelatnosti osiguranja, reosiguranja, mirovinskih fondova te pomoćne djelatnosti kod financijskih usluga, kao i djelatnosti upravljanja imovinom. (Narodne novine, 2007.) Ova djelatnost bilježi najviše prosječne bruto plaće usporedno s prosječnim bruto plaćama svih djelatnosti kroz svih 7 promatranih godina. Najviša od promatranih plaća u toj djelatnosti zabilježena je 2021. kad je iznosila 1.840 eura i narasla za 5,56% u odnosu na prethodnu godinu. 2015. godine zabilježena je najniža plaća u iznosu od 1.601 euro. Važno je napomenuti da prosječna bruto plaća u 2017. godini je narasla za svega 1 euro pa možemo reći da nije bilo promjene u odnosu na 2016. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1601	1637	1638	1657	1720	1743	1840
%Δ		2,22%	0,09%	1,17%	3,78%	1,37%	5,56%

Tablica 16. Stope promjene prosječnih bruto plaća u Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja

Poslovanje nekretninama uključuje djelatnosti najmodavaca, posrednika i/ili mešetara u djelatnostima prodaje, kupnje ili iznajmljivanja nekretnina, te pružanje ostalih usluga vezanih uz nekretnine. (Narodne novine, 2007.) Najviša prosječna bruto plaća zabilježena je 2021. u iznosu od 1.242 eura, a najniža 2015. u iznosu od 2015. godine. Plaće su s godinama rasle, najviše 2020. za 5,58% u odnosu na 2019. , a najmanje 2019. za 0,71% u odnosu na 2018. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1046	1075	1095	1137	1145	1208	1242
%Δ		2,79%	1,91%	3,74%	0,71%	5,58%	2,81%

Tablica 17. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Poslovanje nekretninama

Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti uključuju specijalizirane stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti koje zahtijevaju visoki stupanj usavršavanja. (Narodne novine, 2007.) Prema tablici 18. i grafikonu 11. vidljivo je da je prosječna bruto plaća te djelatnosti s godinama postepeno rasla, osim 2020. kad je pala za 0,39% u odnosu na 2019. godinu. Najniža je iznosila 1.296 eura 2015. godine, a najviša 1.544 eura 2021. godine. Najviše je narasla 2019. za 5,16% u odnosu na 2018. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1296	1336	1350	1406	1478	1472	1544
%Δ		3,09%	1,00%	4,13%	5,16%	-0,39%	4,90%

Tablica 18. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti

Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti uključuju djelatnosti koje podupiru općenito poslovanje. (Narodne novine, 2007.) One bilježe najniže iznose prosječnih bruto plaća svake godine usporedno sa svim djelatnostima. Najniža je plaća od navedenih godina iznosila 702 eura 2016. godine., no sljedeće je godine narasla za čak 10,23%. Najviša je zabilježena 2021. kad je iznosila 901 euro.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	716	702	774	827	874	860	901
%Δ		-2,00%	10,23%	6,86%	5,67%	-1,61%	4,85%

Tablica 19. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti

Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje uključuje djelatnosti javne uprave, odnosno donošenje zakona i njihovo upravljanje, upravljanje programima koji se temelje na njima, zakonodavne djelatnosti, pravnu politiku, vanjske poslove i dr. (Narodne novine, 2007.) U toj djelatnosti najviša prosječna bruto plaća iznosila je 1.488 eura 2021. godine, dok je najniža zabilježena 2015. u iznosu od 1.161 euro. Najviše je narasla 2020. za 7,71% u odnosu na 2019. godinu.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1161	1169	1208	1261	1321	1423	1488
%Δ		0,62%	3,37%	4,41%	4,77%	7,71%	4,56%

Tablica 20. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje

Obrazovanje podrazumijeva djelatnosti obrazovanja na svim razinama i za sve struke u svim sustavima redovitog školskog sustava. (Narodne novine, 2007.) U djelatnosti Obrazovanja najviša prosječna bruto plaća iznosila je 1.316 eura 2021. godine, dok je najniža iznosila 1.032 eura 2016. godine.. Plaća je najviše narasla 2020., i to za 9,14% u odnosu na 2019. godinu, a jedina godina u kojoj se plaća smanjila u odnosu na prethodnu godinu je bila 2016. godina kada je došlo do smanjenja za 0,59%.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1038	1032	1064	1099	1134	1238	1316
%Δ		-0,59%	3,06%	3,34%	3,19%	9,14%	6,28%

Tablica 21. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Obrazovanje

Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi uključuju pružanje usluga zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, od onih koje uključuju sudjelovanje zdravstvenih djelatnika, do onih koje to ne uključuju. (Narodne novine, 2007.) Prosječna bruto plaća u toj djelatnosti najviše je iznosila 1.616 eura 2021. godine, a najmanje 1.159 eura 2015. godine. Narasla je za čak 167 eura, odnosno 12,59% 2020. godine nakon pojave koronavirusa. Nastavila je rasti i sljedeće godine, za 8,05%.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1159	1176	1208	1247	1328	1496	1616
%Δ		1,43%	2,77%	3,26%	6,48%	12,59%	8,05%

Tablica 22. Stope promjene prosječnih bruto plaća u Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi

Umjetnost, zabava i rekreacija uključuje djelatnosti koje zadovoljavaju kulturne, zabavne i rekreacijske interese javnosti. (Narodne novine, 2007.) Najviša zabilježena prosječna bruto plaća u toj djelatnosti iznosila je 1.190 eura 2021. godine, dok je najniža iznosila 1.015 eura 2015. godine. Narasla je za 5,15% 2021. godine u odnosu na 2020. godinu, što bilježi najveći rast kroz promatrane godine, no isto tako bilježi i pad 2020. u iznosu od 1,09% u odnosu na 2019. godinu.

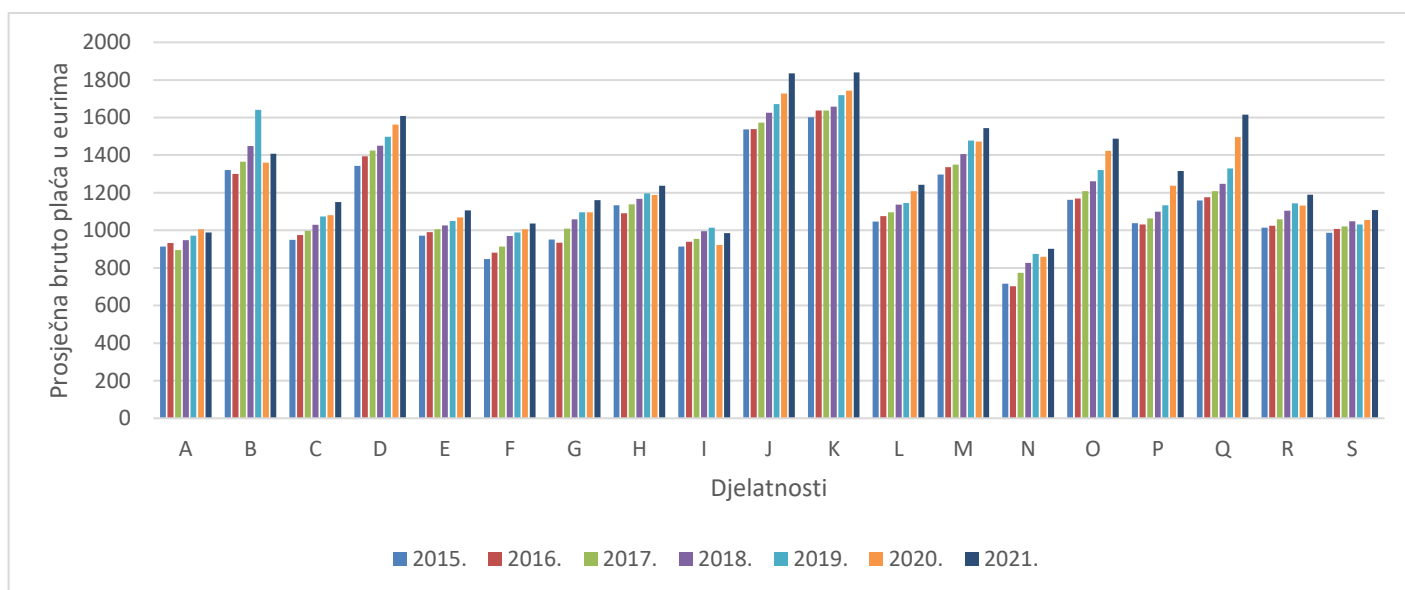
	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	1015	1024	1058	1105	1144	1131	1190
%Δ		0,98%	3,25%	4,42%	3,57%	-1,09%	5,15%

Tablica 23. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Umjetnost, zabava i rekreacija

Ostale uslužne djelatnosti uključuju djelatnosti članskih organizacija, popravak računala i predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo te različite uslužne djelatnosti koje nisu svrstane u nijednu djelatnost u Klasifikaciji. (Narodne novine, 2007.) U toj kategoriji djelatnosti najniža plaća iznosi 986 eura 2015. godine, a najviša 2021. kad je narasla za 5,01% i iznosila 1.108 eura.

	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Prosječna bruto plaća	986	1007	1021	1048	1031	1055	1108
%Δ		2,09%	1,40%	2,67%	-1,67%	2,37%	5,01%

Tablica 24. Stope promjene prosječnih bruto plaća u Ostalim uslužnim djelatnostima

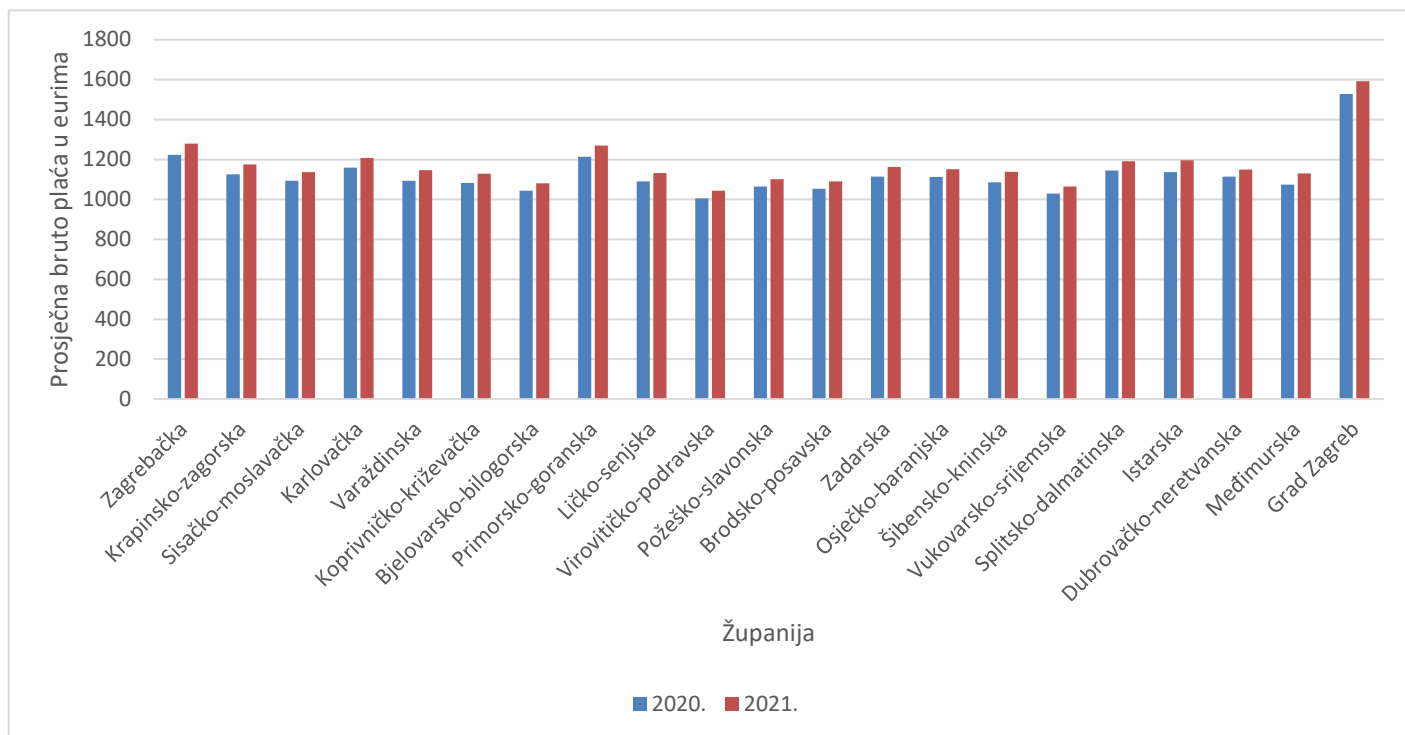

Graf 11. Prosječna bruto plaća po djelatnosti

4.7. Bruto plaća prema županiji

Godina / županija	2020.	2021.	%Δ
	<i>Bruto plaća u eurima</i>		
Zagrebačka	1224	1280	4,58%
Krapinsko-zagorska	1125	1176	4,53%
Sisačko-moslavačka	1094	1137	3,93%
Karlovačka	1160	1208	4,14%
Varaždinska	1094	1146	4,75%
Koprivničko-križevačka	1083	1129	4,25%
Bjelovarsko-bilogorska	1043	1080	3,55%
Primorsko-goranska	1214	1270	4,61%
Ličko-senjska	1090	1132	3,85%
Virovitičko-podravska	1005	1044	3,88%
Požeško-slavonska	1064	1101	3,48%
Brodsko-posavska	1054	1091	3,51%
Zadarska	1114	1162	4,31%
Osječko-baranjska	1113	1152	3,50%
Šibensko-kninska	1086	1139	4,88%
Vukovarsko-srijemska	1030	1065	3,40%
Splitsko-dalmatinska	1144	1192	4,20%
Istarska	1136	1196	5,28%
Dubrovačko-neretvanska	1114	1150	3,23%
Međimurska	1074	1131	5,31%
Grad Zagreb	1528	1592	4,19%

Tablica 25. Prosječna bruto plaća po županijama za 2020. i 2021. godinu

Graf 12. Prosječna bruto plaća prema županiji

Tablica 25., kao i graf 12., prikazuje podatke o iznosima prosječne bruto plaće po županijama Republike Hrvatske, prema dostupnim podacima za 2020. i 2021. godinu. Prema grafu 10. vidljiva je razlika između prosječnih bruto plaća svih županija, najviše Grada Zagreba, u kojem je prosječna bruto plaća znatno viša od plaća ostalih županija. Najveća je razlika između Grada Zagreba i Virovitičko-podravske županije u obje promatrane godine. Grad Zagreb bilježi prosječnu bruto plaću u iznosu od 1.528 eura 2020. godine i 1.592 eura 2021. godine, kada je ona veća za 4,02% u odnosu na 2020. godinu. Grad Zagreb se najmanje razlikuje od Zagrebačke županije, koja je druga po redu po visini plaća po županijama. Nakon nje slijedi Primorsko-goranska županija sa prosječnim bruto plaćama u iznosima od 1.214 eura 2020. i 1.270 eura 2021. godine. Sve su županije doživjele porast u prosječnoj bruto plaći u 2021., a najviši od njih je zabilježen u Međimurskoj županiji gdje iznosi 5,31%. Međutim, najniži porast iznosi 3,23% u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

4.8. Bruto plaća prema stupnju stručne spreme

Godina / / stupanj stručne spreme	2015.	2016.	2017.	2018.	2020.	2021.
	<i>Bruto plaća u eurima</i>					
<i>Visoka stručna sprema</i>	1670	1676	1690	1728	1853	1957
<i>Viša stručna sprema</i>	1216	1226	1253	1290	1393	1466
<i>Srednja stručna sprema</i>	860	866	899	940	999	1046
<i>Niža stručna sprema</i>	662	665	690	723	766	801
<i>Visokokvalificirani radnik</i>	1083	1125	1196	1180	1205	1300
<i>Kvalificirani radnik</i>	767	774	802	832	867	922
<i>Polukvalificirani radnik</i>	706	720	749	775	812	839
<i>Nekvalificirani radnik</i>	608	644	652	681	741	778

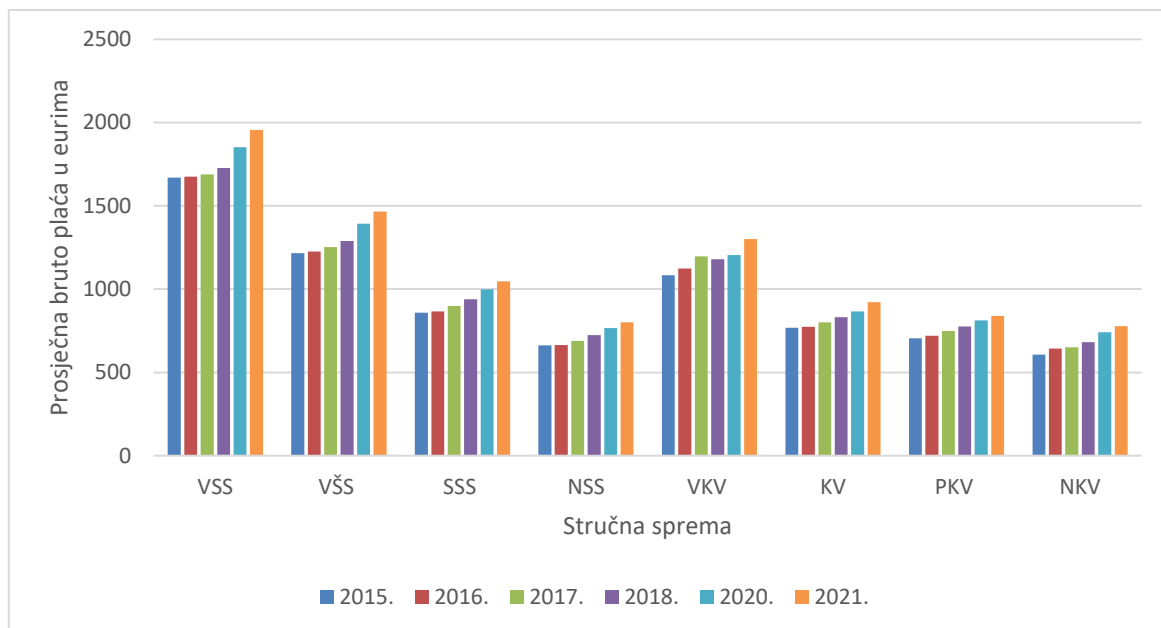
Tablica 26. Prosječna bruto plaća po stupnju stručne spreme

Tablica 26. prikazuje podatke o prosječnim bruto plaćama po stupnju stručne spreme od 2015. do 2018. te 2020. i 2021. Najvišu plaću svake godine ima radnik s visokom stručnom spremom, nakon kojeg slijedi radnik s višom stručnom spremom. Visokokvalificirani radnik sljedeći je po visini plaće, a nakon njega slijede radnik sa srednjom stručnom spremom te kvalificirani radnik. Polukvalificirani radnik ima bruto plaću po visini šestu po redu, a posljednji na listi visine bruto plaća su radnik s nižom stručnom spremom i nakon njega nekvalificirani radnik.

Najviša plaća radnika s visokom stručnom spremom zabilježena je 2021. u iznosu od 1.957 eura, dok najniža iznosi 1.670 eura 2015. godine. U usporedbi s plaćama nekvalificiranog radnika, razlike su velike, i više nego za duplo veće. Nekvalificirani radnik zarađivao je u prosjeku 608 eura bruto 2015. godine, a najviše 778 eura 2021. godine.

Plaće nekvalificiranog radnika jesu najniže, no postotak promjena od 27,95% najviši je od svih postotnih promjena, kada se gleda ukupan rast od 2015. do 2021. godine. Najniža promjena u plaći kroz promatranih 7 godina je zabilježena u radnika s visokom stručnom spremom kojem je prosječna bruto plaća narasla za 17,19%.

Grafom 13. slikovito su prikazane prosječne bruto plaće prema godinama i prema stupnju stručne spreme te se na njima jasno vidi razlika plaće radnika s visokom stručnom spremom i radnika ostalih stupnjeva stručne spreme.

Graf 13. Prosječna bruto plaća po stupnju stručne spreme

5. Zaključak

U ovom radu definirani su pojmovi bruto i neto plaće, kao i dodaci na plaću, doprinosi i porez. Najvažniji pojam rada jest bruto plaća koja predstavlja iznos plaće koji zaposlenik prima za obavljen rad prije nego što se oduzmu doprinosi te porez i prirez, da bi se dobila neto plaća koja se isplaćuje na tekući račun zaposlenika. Bruto plaća korištena je kroz rad kao temelj analize plaća zaposlenika u Republici Hrvatskoj po različitim kategorijama: spol, djelatnost, županije i stupanj stručne spreme. Za analizu su korišteni podaci preuzeti sa službene stranice Državnog zavoda za statistiku.

Promatrajući analizu prosječne bruto i neto plaće, one su najviše rasle 2018. godine. Pozitivna činjenica koju valja zaključiti jest da plaće u Republici Hrvatskoj rastu iz godine u godinu, no negativan dio toga je da rastu znatno sporije nego u ostatku Europske Unije.

Analiziranjem plaće prema spolu, da se zaključiti da muškarci u Republici Hrvatskoj zarađuju više od žena, što nije iznenađujuće, a promjene po tom pitanju ne valja očekivati uskoro. Kao i većina zemalja, Republika Hrvatska muškarcima isplaćuje veće plaće nego ženama već desetljećima, pa se prema tome ne očekuje drugačija statistika u skorije vrijeme.

Prosječne bruto plaće prema djelatnosti su najniže u administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima, dok su najviše u financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja, a gledajući prema županijama, plaće u Gradu Zagrebu znatno su više od plaća ostalih županija.

Prema stupnju stručne spreme, očekivano je da što su radnici kvalificiraniji, odnosno što je viši njihov stupanj stručne spreme, to će prosjek njihovih bruto plaća biti veći, što znači da najveće plaće imaju radnici s visokim stupnjem stručne spreme.

Sumarno, u Republici Hrvatskoj najviše zarađuje muškarac visokog stupnja stručne spreme koji živi u Gradu Zagrebu i bavi se financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja. Ako sva četiri uvjeta zajedno nisu zadovoljena, život u Republici Hrvatskoj bit će ništa više nego prosječan.

Popis literature

Zakon o porezu na dohodak NN 115/16 (NN 151/22) (pročišćeni tekst). Preuzeto 2.7.2023. s <https://www.zakon.hr/z/85/Zakon-o-porezu-na-dohodak>

Zakon o radu NN 93/14 (NN 64/23) (pročišćeni tekst). Preuzeto 2.7.2023. s <https://www.zakon.hr/z/307/Zakon-o-radu>

Zakon o minimalnoj plaći NN 118/18 (NN 120/21) (pročišćeni tekst). Preuzeto 2.7.2023. s <https://www.zakon.hr/z/400/Zakon-o-minimalnoj-pla%C4%87i>

Zakon o doprinosima NN 84/08 (NN 33/23) (pročišćeni tekst). Preuzeto 2.7.2023. s <https://www.zakon.hr/z/365/Zakon-o-doprinosima>

Ministarstvo financija, Porezna uprava (bez dat.) *Porez na dohodak*. Preuzeto 5.7.2023. s https://www.porezna-uprava.hr/HR_porezni_sustav/Stranice/porez_na_dohodak.aspx

Mlinarić, V. i Obradović, Ž. (2005). *Plaće*. Zagreb: TIM Press

Milkovich, G. T. i Newman, J. M. (2006). *Plaće i modeli nagrađivanja*. Zagreb; Masmedia

Šošić, I. (2006). *Statistika*. Zagreb: Školska knjiga

Kero, K., Dobša, J., i Bojanić-Glavica, B. (2008). *Statistika deskriptivna i inferencijalna i vjerojatnost*. Varaždin: Tiskara Varteks i FOI Varaždin

Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, *Sjednica Vlade RH: Minimalna plaća od 1. siječnja 2023. godine 4.220 kuna neto*. Preuzeto 21.7.2023. s <https://mrosp.gov.hr/vijesti/sjednica-vlade-rh-minimalna-placa-od-1-sijecnja-2023-godine-4-220-kuna-neto/12848>

Državni zavod za statistiku, *Plaće*. Preuzeto 17.8. s <https://podaci.dzs.hr/hr/podaci/trziste-rada/place/>

Državni zavod za statistiku, *Djelokrug rada*. Preuzeto 17.8.2023. s <https://dzs.gov.hr/djelokrug-rada/343>

Narodne novine, (2007.) *Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. – NKD 2007*. Preuzeto 23.8.2023. s https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2007_06_58_1870.html

Narodne novine, (2007.) *NKD 2007. s objašnjenjima*, Preuzeto 9.9.2023. s https://e-obrt.gov.hr/dokumenti/nkd2007_s_objasnjenjima.pdf

Narodne novine, Uredbe o visini minimalne plaće, Preuzeto s <https://narodne-novine.nn.hr/search.aspx?upit=Uredba%20o%20visini%20minimalne%20pla%C4%87e&sortiraj=0&kategorija=1&rpp=10&qtype=3&pretraga=da&naslovi=da>

Popis tablica

Tablica 1. Medijalna i prosječna bruto plaća po zaposlenome po tromjesečjima u periodu od 2016. do 2021. godine	12
Tablica 2. Medijalna i prosječna neto plaća po zaposlenome po tromjesečjima u periodu od 2016. do 2021. godine	15
Tablica 3. Prosječna godišnja bruto plaća prema spolu	18
Tablica 4. Vrste djelatnosti prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007. .	21
Tablica 5. Prosječna godišnja bruto plaća po djelatnosti	21
Tablica 6. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo.....	22
Tablica 7. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Rudarstvo i vađenje	22
Tablica 8. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Prerađivačke industrije.....	23
Tablica 9. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	23
Tablica 10. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Opskrbe vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša.....	23
Tablica 11. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Građevinarstva	24
Tablica 12. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla	24
Tablica 13. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Prijevoz i skladištenje	24
Tablica 14. Stope promjene prosječnih bruto plaća u Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	25
Tablica 15. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Informacije i komunikacije	25
Tablica 16. Stope promjene prosječnih bruto plaća u Financijskim djelatnostima i djelatnostima osiguranja.....	26
Tablica 17. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Poslovanje nekretninama ...	26
Tablica 18. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	26
Tablica 19. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	27
Tablica 20. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	27
Tablica 21. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Obrazovanje	27
Tablica 22. Stope promjene prosječnih bruto plaća u Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi.....	28
Tablica 23. Stope promjene prosječnih bruto plaća u djelatnosti Umjetnost, zabava i rekreacija	28
Tablica 24. Stope promjene prosječnih bruto plaća u Ostalim uslužnim djelatnostima	28
Tablica 25. Prosječna bruto plaća po županijama za 2020. i 2021. godinu	29
Tablica 26. Prosječna bruto plaća po stupnju stručne spreme.....	31

Popis grafikona

Graf 1. Minimalne bruto plaće kroz godine	11
Graf 2. Medijalna bruto plaća po tromjesečjima	13
Graf 3. Prosječna bruto plaća po tromjesečjima	14
Graf 4. Medijalna bruto plaća po godinama	14
Graf 5. Medijalna neto plaća po tromjesečjima	16
Graf 6. Prosječna neto plaća po tromjesečjima	17
Graf 7. Medijalna neto plaća po godinama	17
Graf 8. Prosječna godišnja bruto plaća prema spolu	19
Graf 9. Prosječna bruto plaća muškarca u usporedbi s ukupnom prosječnom bruto plaćom neovisno o spolu	19
Graf 10. Prosječna bruto plaća žena u usporedbi s ukupnom prosječnom bruto plaćom neovisno o spolu	20
Graf 11. Prosječna bruto plaća po djelatnosti	29
Graf 12. Prosječna bruto plaća prema županiji	30
Graf 13. Prosječna bruto plaća po stupnju stručne spreme	32